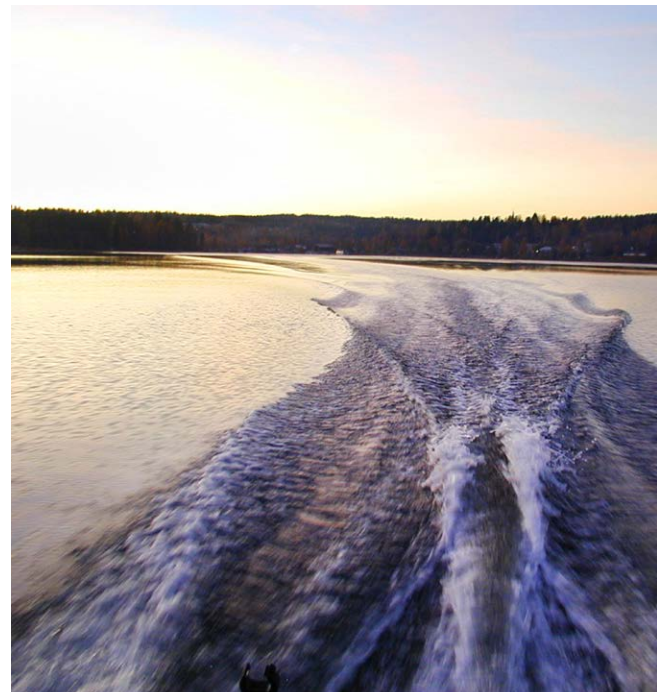

Uutisrystä

ELY-kalatalouspalvelut | Järvi-Suomi
KALATALOUSYKSIKÖN TIEDOTUSLEHTI 1/2017

Kalatalous ja maakuntauudistus

ALUEELLINEN KALATALOUSVIRANOMAINEN ON TOIMINUT MAASSAMME RUNSAAT KOLME VUOSIKYMMENTÄ VUODESTA 1983 LÄHTIEN. SEN JÄLKEEN HALLINNONALA ON KOKENUT USEITA ORGANISATORISIA MUUTOKSIA, JOILLA ON PYRITTY PARANTAMAAN HALLINNON KYKYÄ VASTATA YHTEISKUNNAN JA YKSITTÄISTEN ASIAKKAIDEN TARPEISIIN.

Muutokset jatkuvat maakuntauudistuksessa. On tärkeätä, että kalatalous monipuolisena toimialana kykenisi informoimaan päätöksentekijöitä toimialan perusteista ja tavoitteista sekä asiakkaiden paljoudesta, jotta myönteinen kehitys jatkuisi.

Kaksi ja puoli vuotta sitten perustettiin kolme kalatalousELYä, joiden toimialueet ovat laajat. Asiakaspalautteen perusteella muutos onnistui: asiakaspalvelu on toiminut, alan asiantuntijuus on säilytetty ja rahoitus on voitu koh-

dentaa tukemaan alan rakennemuutosta. Laajat toimialueet ovat tuoneet lisää voimavaroja kalatalouden kehittämiseen. Perinteisten toimijoiden rinnalle ilmestyneet alan harrastajat ovat synnyttäneet uutta ajattelua ja kehitystä kaikkien hyödyksi.

Kalavarat ovat kalatalousviranomaisen toiminnan lähtökohta ja perusta. Tavoitteena on, että kalavarantoa hoidetaan ja hyödynnetään kestävästi ja tietoon perustuen. Yleisen kalatalousedun valvonnalla pyritään säilyttämään elinvoimaiset kala- ja rapukannat myös tuleville sukupolville. Kalatalousyritysten kehittämisspalvelujen tavoitteena on, että kalatalouden osaaminen ja luonnonvarat synnyttävät yritystoimintaa ja turvaavat maakuntien elinvoimaisuutta. Hyvä verkostoyhteistyö on asiassa suureksi avuksi.

Pelkästään kalastuslaissa yksilöidään 59:ssä eri pykälässä tehtäviä alueelliselle kalatalousviranomaiselle.

Vuonna 2016 Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen antoi 140 lausuntoa yleisen kalatalousedun turvaamiseksi. Kalastuksen järjestämiseksi tai säätelemiseksi, kalataloudellisiin tarkkailuraportteihin tai velvoitteisiin sekä rahoitukseen liittyen annettiin lähes tuhat lausuntoa tai päätöstä. Elinkeinokalataloutta tuettiin 10 miljoonalla eurolla, vapaa-ajankalataloutta edistettiin 2,4 miljoonalla eurolla.

ELY-keskusten viime vuonna asettamat alueelliset kalatalouden yhteistyöryhmät ovat tehneet esityksensä kalatalousaluejaosta. Niiden perusteella nykyisten kalastusalueiden määrä lähes puolittuisi. Ehdotuksesta saatuja lausuntoja käsitellään parhaillaan ja ELY-keskuksen päätöstä kalatalousalueiden rajoiksi voidaan odottaa loppukesästä tai alkusyksystä.

Kalastuslaki osoittaa kalatalousalueille useita merkittäviä tehtäviä. Kalatalousalueiden on mahdollista elvyttää ja parantaa kotimaisen kalan tarjontaa markkinoilla sekä kasvattaa kalastusmatkailusta syntyvää tulovirtaa maaseutualueilla, kunhan kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmiin kirjataan näitä tukevat tavoitteet. Siniseen biotalouteen liittyvät odotukset eivät toteudu vanhoihin kasteihin. Menestystä tullaan näkemään siellä, missä asioita kehitetään yhteistyökumppaneita etsien, tietoon perustuen, saatuja tuloksia arvioiden ja tarvittaessa toimenpiteitä muuttaen.

Maa- ja metsätalousministeriö julkisti huhtikuun alussa Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta rahoitetut viisi kalatalouden innovaatio-ohjelmaa. Niihin myönnettiin yhteensä 8,7 miljoonaa euroa. Eniten rahoitusta sai vesiviljelyn innovaatio-ohjelma, jota hallinnoidaan Järvi-Suomen kalatalouspalveluista. Hankkeet toteuttavat monipuolisesti kalatalouden uudistumista.

Kalatalousviranomaisen osallistuu maakuntaudistuksen valmisteluun. Maakunnat tulevat päättämään kalataloudesta vastaavan hallinnon rakenteen. Olisi erittäin toivottavaa, että maakunnat sisällyttäisivät kalataloutta koskevia tavoitteita toimialueensa strategioihin. Nykyistä kalastuslakia valmisteltaessa maa- ja metsätalousvaliokunta totesi: "Valiokunta pitää välttämättömänä huolehtia siitä, että maakunnallisia toimipisteitä on tulevaisuudessakin riittävästi. Erityistä huomiota on myös kiinnitettävä kalatalousasioiden osaamisen säilyttämiseen sekä sen siirtämiseen rekrytoitavalle henkilöstölle, sillä lähivuosina ELY-keskuksista on jäämässä eläkkeelle huomattava määrä osaamispääomaa. Valiokunta korostaa sitä, että ELY-keskusten kalastuksensääteilytehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää henkilöstöltä kalatalouden asiantuntemusta ja sopivaa koulutustaustaa". Kaikki tämä koskee myös maakuntahallintoa.

Elämysrikasta kesää!

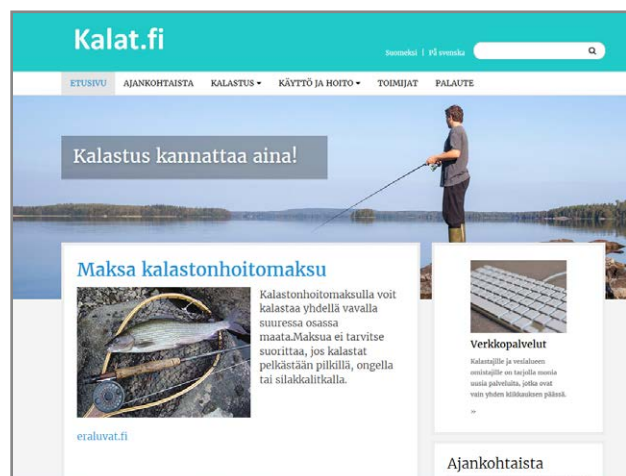
Kalat.fi on kalastajan näyteikkuna

Osoitteessa Kalat.fi on auennut 24.5. uusi sivusto, joka tarjoaa tietoa erityisesti vapaa-ajankalastajille. Sivustolta selviää esimerkiksi millaisia kalastuslupia tarvitaan ja miten kalakannoista huolehditaan. Osoitteesta löytyy myös kalastukseen liittyvät sähköiset palvelut ja ajankohtaiset kalastusrajoitukset.

Kalastusasioita hoitaa Suomessa monta eri tahoa. Tieto on tähän asti ollut hajallaan eri sivustoilla. Nyt halutaan tarjota kaikki olennainen samasta lähteestä. Kalat.fi on eräänlainen kala-asioiden näyteikkuna, joka kertoo tärkeimmät asiat tiiviisti ja ohjaa tarkempaa tietoa etsivän eteenpäin.

Sivustolta pääsee kätevästi myös kalastajien verkkopalveluihin. Toinen niistä on Kalastusrajoitus.fi, jossa kerrotaan missä vesistöissä kalastusta on rajoitettu. Toisessa voi puolestaan ilmoittaa sähköisesti kalanistutustiedoista, jotka on tähän asti ilmoitettu paperilomakkeella ELY-keskukselle.

Sivuston sisällöstä vastaa monta eri tahoa. Mukana on maa- ja metsätalousministeriö, Metsähallitus, ELY-kes-

kukset ja Luonnonvarakeskus. Kalatalouden Keskusliitto ja Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ovat myös osallistuneet sivuston suunnitteluun ja ovat mukana sen jatkokehittämisessä.

Särkikalojen hyödyntäminen on lähtenyt käyntiin eri puolilla maata.

Kalataloutta uudistetaan innovaatio-ohjelmilla

KALAN KYSYNTÄ ON KASVANUT SUOMESSA PITKÄN AJANJAKSON, MUTTA SIIHEN ON VOITU VASTATA LÄHINNÄ LISÄÄMÄLLÄ ULKOMAISEN KALAN TUONTIA. KALAN ALKUTUOTANTO ELI KAUPALLINEN KALASTUS JA KALANKASVATUS EIVÄT OLE JUURIKAAN KASVANEET 2000-LUVULLA. KALATALOUSALA KAIPAA MONILTA OSIN UUDISTUMISTA VASTATAKSEEN SEKÄ KYSYNNÄN ETTÄ TOIMINTAYMPÄRISTÖN ASETTAMIIN NYKYAJAN HAASTEISIIN.

Euroopan Meri- ja kalatalousrahaston ohjelmakaudella 2014–2020 kalatalousalan kehittämiseen lähdetään uusin keinoin. **Rahoitusta suunnataan korkean lisäarvon tuotteiden kehittämiseen, kalatuotteiden markkina-aseman parantamiseen ja viennin vauhdittamiseen sekä kalakantojen luontaisen lisääntymisen edistämiseen.** Haluttuihin tavoitteisiin pyritään perinteisten investointitukien lisäksi Innovaatio-ohjelmilla, joissa haetaan koko toimialaa ja arvoketjua kehittäviä pysyviä ratkaisuja. Tarkoituksena on parantaa alan tuottavuutta ja liiketoiminnan mahdollisuuksia laajapohjaisella yhteistyöllä johon saavat osallistua alan yritykset, tutkimus, koulutus ja sidosryhmät. Verkostomainen kehitystyö edistää tuotekehitystä, vahvistaa julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta ja rohkeita kokeiluja.

Innovaatio-ohjelmat ovat laaja-alaisia

Rahoitusmalli antaa aikaisempaa paremmat mahdollisuudet ratkaista toimialan kestävän kasvun sekä kalakantojen tilan parantamiseen liittyviä laajoja ja moniulotteisia haasteita. Kalatalouselinkeinojen lisäksi ohjelmissa on muka-

Viisi innovaatio-ohjelmaa

Maa- ja metsätalousministeriö käynnisti hakumenettelyn jälkeen ELY-keskusten kanssa viisi kalatalouden innovaatio-ohjelmaa:

1. Kotimaisesta kalasta saatavan arvon lisääminen ja uudet lisäarvotuotteet
2. Tutkimuksen ja kalastajien välisen kumppanuuden kehittäminen
3. Vesiviljelyn innovaatio-ohjelma
4. Kalatalouden markkinointiohjelma
5. Kalatalouden ympäristöohjelma

Innovaatio-ohjelmia koordinoivat Luonnonvarakeskus, Aktion Österbotten ja Pro Kala

na kalojen elinympäristöön ja luontaiseen lisääntymiseen edistävä kehitystyö. Mm. vaelluskalojen lisääntymistutkimukset sisältyvät ympäristö-ohjelmaan. Järvi-Suomen alueella myönnettiin rahoitusta vesiviljelyn innovaatio-ohjelmaan, jossa vaikuttavuustavoitteena on kestävän vesiviljelytuotannon arvon ja määrän kasvu. Kalatalouden ympäristö-ohjelman vaikuttavuustavoitteena on luonnon kalakantojen palauttamista ja vahvistamista tukevan menestyvän poikas- ja istukasmateriaalin tuottaminen.

Innovaatio-ohjelmat rahoitetaan kahdessa osassa. Nyt alkavan ensimmäisen vaiheen toteutukseen on varattu 8,7 miljoonaa euroa ja se päättyy viimeistään vuoden 2019 lopussa. Toisen vaiheen rahoittamisen ehtona on ensimmäisen vaiheen tuloksellinen toteuttaminen. Vaikuttavuuden varmistamiseksi toimintaa arvioidaan jatkuvasti.

TEKSTI: TIMO TAKKUNEN KUVA: VELIMATTI PAAANEN

Järvikala-hanke – särkikalaa jalostukseen

KEHITYSYHTIÖ SAVOGROW OY:N HALLINNOIMA JÄRVIKALA-HANKE ON SUUNNITELTU POHJOIS-SAVON ALUEELLE PAIKALLISTEN KAUPALLISTEN KALASTAJIEN JA JULKISEN RUOKAHUOLLON TOIVEIDEN MUKAISESTI. POHJATYÖTÄ HANKKEESEEN ON TEHTY YHTEISTYÖSSÄ KEHITYSYHTIÖ SAVOGROW OY:N, ITÄ-SUOMEN KALATALOUSRYHMÄN SEKÄ KAUPALLISTEN KALASTAJIEN JA JULKISEN RUOKAHUOLLON EDUSTAJIEN KANSSA.

Järvikala-hankkeessa päätoteuttajina ovat kaupalliset kalastajat Toni Sisso Pielavedeltä ja Pietari Puranen Tervosta. Hankkeen ensisijainen tavoite on saada aikaan toimiva verkosto, jonka kautta saadaan järvikalaa (säyne, särki ja lahna) jatkojalostukseen ja sitä kautta esimerkiksi julkisen ruokahuollon käyttöön kustannustehokkaasti. Toissijainen tavoite on saada valmiit tuotteet markkinoille hankkeen aikana.

Koulutus kiinnostaa

Hanke on hyvässä vauhdissa ja hankkeessa on muun muassa toteutettu helmikuussa 2017 vuorovaikutteinen koulutuspäivä elintarvikelainsäädännöstä ja laitosasetuksesta. Tervossa järjestetty koulutus keräsi yhteensä kaksikymmentä kiinnostunutta kalastajaa, jatkojalostajaa ja kehittäjää, joista kaukaisimmat saapuivat Savonlinnasta ja Valtimolta. Kouluttajana toimi Keski-Savosta terveysvalvonnan johtaja Merja Voutilainen, joka havainnollisti käytännössä, mitä eri lainsäädännöillä tarkoitetaan.

Yhteistyötä ja verkostoja

Verkostoituminen ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa ovat vahvasti esillä hankkeen toiminnassa. Näin pyritään saamaan oppia alan pioneereilta ja välttämään suurimmat suden kuopat. Järvikala-hankkeessa on tehty tutustumismatkat huhtikuussa 2017 Kuusamoon Naturpolis Oy:n hallinnoimaan niin sanottuun Talvisärki-hankkeeseen ja Säkylässä Pyhäjärvi-instituutin hallinnoimiin hankkeisiin sekä alueen kalastajien ja Apetit ruokatehtaan yhteistyöhön. Hankkeiden ja eritoimijoiden välistä yhteistyötä Suomessa rakennetaan edelleen ja pyrimme löytämään sopivia ratkaisuja järvikalan arvoketjussa oleviin yhteisiin haasteisiin. Muuallakin Suomessa eritoimijoiden välinen yhteistyö on tuottanut hyviä tuloksia. Innoittavana esimerkkinä yhteistyön toimivuudesta on ollut esimerkiksi K-ryhmän ja John Nurmisen säätiön Lähikala-hankkeessa syntyneen Pirkka-Saaristolaiskalapihvin tie kuluttajien lautasille. Toivotaan, että tulevaisuudessa pääsemme vielä maistelemaan Järvikala-hankkeen tuloksia julkisessa ruokahuollossakin.

Hanke pähkinänkuoressa

Kohderyhmä: Pohjois-Savon alueen kaupalliset kalastajat ja jatkojalostajat

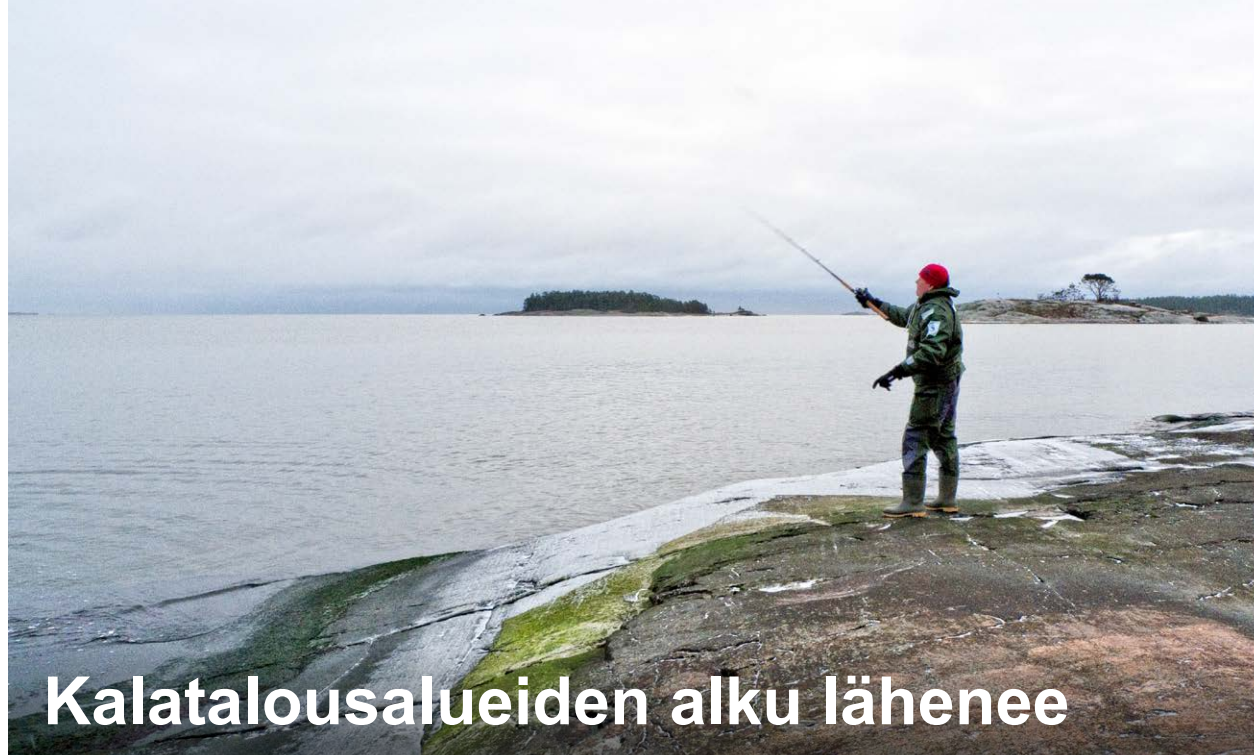
Kesto: 1.10.2016–31.12.2017

Budjetti noin 59 000 €.

Hankkeen hallinnoijana on Kehitysyhtiö SavoGrow Oy

Rahoittajat: Itä-Suomen kalatalousryhmän paikalliset kehittämishankkeet, SavoGrow Oy ja yritykset

Lisätietoja: Henri Huttunen, projektipäällikkö, Kehitysyhtiö SavoGrow Oy. 020 7464 625, henri.huttunen@savogrow.fi

Kalatalousalueiden alku lähenee

Kalatalousalueiden rajojen vahvistaminen

Kalatalouden yhteistyöryhmät jättivät viime vuoden loppuun mennessä esityksensä kalatalousalueiden rajoista. Järvi-Suomen alueella yhteistyöryhmiä on neljä samoin kuin esityksiä kalatalousalueiden rajoistakin. Alkuvuodesta ryhmien esityksistä pyydettiin lausuntoja. Lausuntoa tuli 70 eri taholta. Lausuntoja antoivat kalastusalueet, muutamat osakaskunnat, järjestöt ja kunnat, Metsähallitus, Luonnonvarakeskus sekä maa- ja metsätalousministeriö.

Lausuntojen sisältö vaihteli hyvin paljon. Joissakin lausunnoissa pidettiin yhteistyöryhmän esitystä hyvänä ja toisissa haluttiin siihen muutosta. Muutosesitykset liittyvät yleensä osakaskuntiin. Toivottiin tai vaadittiin, että kalatalousalueiden rajojen tulee noudattaa osakaskuntien rajoja. Muutamassa lausunnossa vaadittiin suuriakin muutoksia yhteistyöryhmän esitykseen. Pääosa lausunnonantajista oli tyytyväisiä yhteistyöryhmien esityksiin.

Kartat kuntoon

Ennen ELY-keskuksen päätöstä kalatalousalueiden rajoista alueista tehdään uudet tarkat kartat. Tavoitteena on, että kalatalousalueet saavat aikanaan käyttöönsä digitaaliset kartat, joita ne voivat hyödyntää niin kalavesin hoidossa kuin muissakin tehtävissään.

Kalatalousalueiden rajojen vahvistaminen tehdään kesän lopulla tai syksyn alkupuolella. Aikatauluun vaikuttaa päätösten valmistelun lisäksi ehdotuksista annettujen lausuntojen sisältö, karttojen valmistuminen ja päätöksistä tiedottamisen valmistelu. Tieto ELY-keskuksen päätöksistä lähetetään yhteistyöryhmille, kalastusalueille ja lausunnonantajille. Lisäksi päätökset tulevat nähtäville ELY-keskuksen Internet-sivulle.

Valmistaudutaan vuoteen 2019

Vuonna 2019 uudet kalatalousalueet aloittavat toimintansa ja kalastusalueiden toiminta loppuu. Kalastusalueiden on syytä jo nyt valmistautua toimintansa päättymiseen. Osa alueiden valmistautumista on selvittää, minkälaisia sopimuksia on olemassa. Ennen toiminnan päättymistä on hyvä tarkistaa alueen arkistot ja poistaa sieltä ”turhia” papereita. Alueen tekemät päätökset ja pöytäkirjat on säilytettävä samoin kuin kalatalouteen liittyvät selvitykset ja raportit.

Osakaskunnilla saattaa olla sopimuksia, joissa on sovitettu kalastusasioiden hoidosta. Ennen vuotta 2019 osakaskuntien on myös hyvä käydä läpi mahdolliset omat sopimuksensa kalastusalueen ja toisten osakaskuntien kanssa. Vuoden 2019 alussa osakaskunnan tulee tietää, mikä on osakaskunnan kiinteistönumero, vesipinta-ala ja missä vedet sijaitsevat sekä kuka edustaa osakaskuntaa kalatalousalueen perustamiskokouksessa.

Seuraavat vuodet ovat kiireistä aikaa kalastusalueille ja kalataloushallinnolle. Kalastusalueiden valmistautuvat toimintansa päättymiseen ja tehtäviensä siirtymiseen uusille kalatalousalueille. Alueellinen kalataloushallinto siirtyy osaksi maakuntahallintoa vuoden 2019 alussa. Kiireet jatkuvat vielä 2020-luvun alussa, jolloin kalatalousalueiden tulee laatia kalataloudelliset käyttö- ja hoitosuunnitelmansa ja monet vanhan lain mukaiset luvat ja rajoitukset vanhenevat. Tehtäviä on paljon ja toivottavasti näiden tehtävien hoitoon löytyy myös resursseja kalatalousalueissa ja maakuntahallinnossa.

T-ankkurimerkitty 3-vuotias järvitaimen

Kalamerkkien palauttaminen tärkeää tutkimuksen kannalta

SUOMESSA MERKITÄÄN YKSILÖLLISIN MERKEIN VUOSITAIN NOIN 50 000 ERI-ikäistä kalaa. NYKYÄÄN VALTAOSA KALOISTA MERKITÄÄN T-ANKKURIMERKILLÄ, MUTTA EDELLIEN KÄYTETÄÄN MYÖS PITKÄÄN KÄYTÖSSÄ OLLUTTA CARLIN-MERKKIÄ. MUITA KALANMERKINTÄTAPOJA OVAT MM. EVÄLEIKKAUS, NUOLIMERKINTÄ, VÄRIMERKINTÄ, KUONOMERKINTÄ, TATUOINTI, KUDOSVÄRJÄYS JA RADIO- JA ULTRAÄÄNITELEMETRIA.

Kalastaja saa yleensä joko T-ankkuri- tai Carlin-merkityn kalan. Merkki on helppo havaita kalasta; se on kiinnitetty kalan selkäevän alapuolelle kalan lihakseen. Suuremmilla kaloilla merkki on kuitenkin voinut jonkin verran kasvaa kalan lihakseen sisään.

Saaliiksi saatuja alamittaisia tai rauhoitettuja kaloja on käsiteltävä erittäin huolellisesti. Kalan merkin koodi on pyrittävä lukemaan nostamatta kalaa vedestä. Merkkiä ei siis tarvitse irrottaa kalasta; merkin tiedot voi kirjata ylös ja kala vapautetaan välittömästi sen jälkeen.

Saaliiksi otetuista kaloista kalamerkin voi palauttaa ilman postimaksua osoitteella:

Luonnonvarakeskus
Merki
5005751
00003 VASTAUSLÄHETYS

Merkin voi palauttaa myös sähköisesti osoitteessa: www.luke.fi. Kalamerkkiä palautettaessa on tärkeää ilmoittaa kalasta tärkeimmät pyyntitiedot. Hyödyllisiä tietoja ovat kalan pyyntipäivä ja -paikka. Lisäksi olisi hyvä ilmoittaa kalan pituus, paino ja pyydys, jolla kala on saatu. Myös suomenäytteen kalasta voi lähettää. Ohjeet suomenäytteen ottamisesta löytyvät Luonnonvarakeskuksen internetsivuilta. Merkkipalautus verkossa riittää, eikä merkkiä silloin tarvitse lähettää postissa Luonnonvarakeskukseen. Kaikki palautetut kalamerkit osallistuvat arvontaan ja lisäksi merkin palauttaneelle lähetetään korvaus (5 €) ja tiedot kalan istutuspaikasta ja istutuskoosta.

Lähikuva T-ankkurimerkistä; merkistä löytyvät merkin palautusohjeet.

T-ankkurimerkintään tarvitaan kolmen hengen tiimi – 500 taimenta merkitään noin kahdessa tunnissa.

Mihin kalastonhoitomaksuvarat käytetään?

Kalastonhoitomaksu on laissa säädetty velvollisuus

Kalastonhoitomaksun maksavat kaikki 18–64-vuotiaat, jotka harjoittavat muuta kalastusta kuin ongintaa, pilkintää tai silakan liitkausta. Maksun suuruus on 39 euroa/vuosi, 12 euroa/viikko ja 5 euroa/vuorokausi. Uusi kalastonhoitomaksu korvasi vanhan kalastuksenhoitomaksun ja erilliset kalastusläänikohtaiset viehekalastusmaksut. Maksun maksaneilla (sekä jokaisella alle 18-vuotiaalla ja 65 vuotta täyttäneellä) on oikeus harjoittaa viehekalastusta yhdellä vavalla ja vieheellä koko maassa tietyt erityiskohteet pois lukien.

Kalastonhoitomaksun maksavien kalastajien tulee rekisteröityä kalastonhoitomaksurekisteriin. Rekisterin avulla voidaan kerätä aiempaa tarkempaa tietoa kalastuksesta kalavesien hoitotyön käyttöön.

Kalastonhoitomaksuvarat käytetään kalakantojen hyväksi

Vuoden 2016 alusta voimaan tulleen uuden kalastuslain tavoitteena on turvata kalojen luontainen lisääntyminen ja hyvät kalastusmahdollisuudet. Kalavarojen käyttö ja hoito perustuvat entistä enemmän kalakannoista ja kalastuksesta kerättävään tietoon. Kalastonhoitomaksuvarat käytetään toimiin, joilla kalavesistä ja -kannoista pyritään saamaan entistä parempia sekä kalastuksesta kestävämpää. Kalastonhoitomaksun käyttökohteet on määritelty kalastuslaissa (82 §). Kalastonhoitomaksuina kertyneet varat käytetään

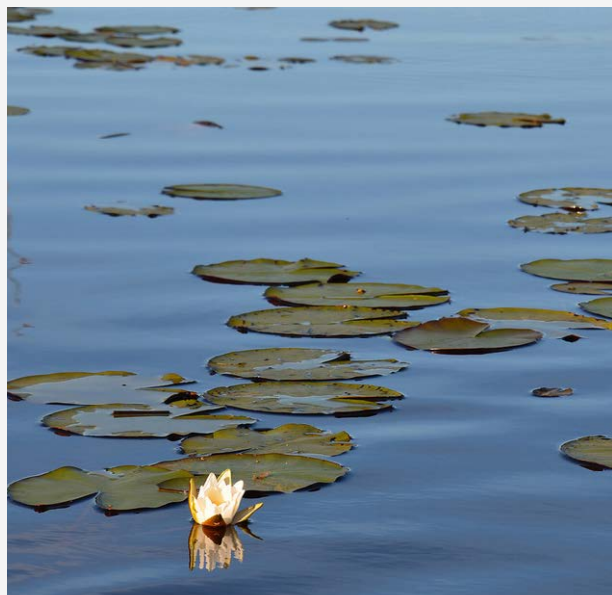
- kalavesien kestävä käytön ja hoidon suunnittelusta ja toimeenpanosta, ohjaamisesta ja kehittämisestä sekä kalastuksenvallonnasta aiheutuviin kustannuksiin
- kalatalousalueiden toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin
- kalatalousalan neuvontapalvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin
- kalavesien maksullisten yleiskalastusoikeuksien (viehekalastusrasitus) hyödyntämiseen sekä kalastusopastamiseen perustuvasta käytöstä maksettaviin korvauksiin vesialueen omistajille
- valtiolle ja Metsähallitukselle kalastonhoitomaksun kannosta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö voi käyttää maksuvaroja kalastuslaissa nimetyistä kalatalouden rekistereistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kalatalouden edistämisvarat valtion talousarviossa

Valtion talousarvioon myönnetään vuosittain kalatalouden edistämiseen määräraha, joka saadaan käyttää kalastuslain 82 §:n mukaisiin menoihin. Määräraha vastaa sitä määrää, mikä kalastonhoitomaksuina on kertynyt viimeisimmän vahvistetun valtion tilinpäätöksen mukaan. Uuden kalastuslain ensimmäisinä vuosina määrärahan suuruus perustuu kuitenkin vielä arvioon kertymästä. Siksi lain ensimmäisenä vuonna 2016 määrärahaa oli talousarviossa runsaammin (10,55 miljoonaa euroa) kuin vuonna 2017, jolloin arviossa on otettu huomioon tarkempi tieto todellisesta vuoden 2016 kertymästä (8,7 miljoonaa euroa).

Vuonna 2017 talousarviossa kalatalouden edistämiseen varattu summa on 8,7 miljoonaa euroa. Laissa ei ole ohjeita määrärahan jakamisesta kalastuslain 82 §:n eri käyttökohteisiin. Vuonna 2017 maa- ja metsätalousministeriö on suunnitellut jaon nojautuen osin vanhoin käytäntöihin mutta huomioiden uuden lain tuomat muutokset käyttötarpeille. Päätös jaosta eri kohteisiin tehdään valtioneuvoston raha-asiaivaliokunnassa. Maa- ja metsätalousministeriö jakaa osan varoista itse ja myöntää osan ELYille edelleen jaettavaksi.

Kalatalouden edistämismäärärahojen kohdentuminen vuonna 2017

Vuonna 2017 suurin osuus eli 29,9% määrärahoista (2,6 miljoonaa euroa) kohdennetaan korvauksiin vesialueiden omistajille. Vuosi 2017 on ensimmäinen vuosi jolloin kalavesien omistajille maksetaan uuden lain mukaiset korvaukset maksullisten yleiskalastusoikeuksien hyödyntämiseen sekä kalastusopastointiaan perustuvasta käytöstä. Vuonna 2017 maksetaan korvaukset vuodelta 2016. Korvausten jako vesialueen omistajille perustuu vesialueeseen kohdistuvaan viehekalastuksesta aiheutuvaan rasitukseen (onki- ja pilkkirasitusta ei enää huomioida). Korvaukset eivät ole valtionavustuksia eikä niiden käytölle aseteta ehtoja tai tavoitteita.

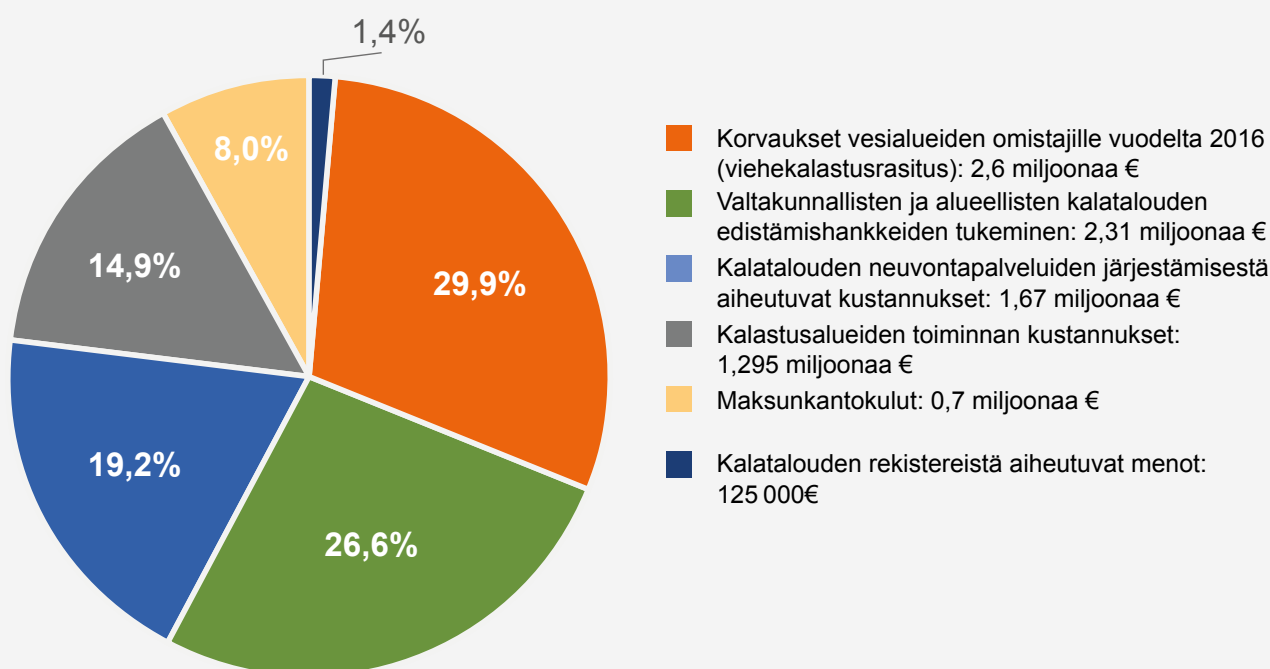
Kalatalouden kestäväää käyttöä ja hoitoa sekä kalastuksenvalvontaa edistäville hankkeille kohdennetaan 2,31 miljoonaa euroa. Vuonna 2017 MMM myöntää varoista noin 40% valtakunnallisille tai muuten laajoille hankkeille. ELY-keskukset myöntävät loput eli 1,45 miljoonaa € alueellisille hankkeille. Hankerahoituksen painopisteet voivat vaihdella vuosittain. Hankehaku järjestetään pääsääntöisesti vuodenvaihteessa. Tukea myönnetään yleishyödyllisille hankkeille. Tulokset ovat julkisia. Tukea voivat hakea oikeustoimikelpoiset yhteisöt ja yritykset. Hankkeissa edellytetään pääsääntöisesti omarahoitusta.

Kalatalouden neuvontapalveluiden järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin kohdennetaan 1,67 miljoonaa

euroa. Maa- ja metsätalousministeriö jakaa pääosan varoista (1,57 milj. €) avustuksina valtakunnallisille neuvontajärjestöille eli Kalatalouden Keskusliitolle ja Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestölle. Pienen osan eli 100 000 euroa neuvontapalveluiden rahoituksesta myöntävät ELY-keskukset hankeavustuksena edistämishankkeen yhteydessä.

1,295 miljoonaa euroa kohdennetaan kalastusalueiden perusrahoitukseen vuonna 2017. ELY-keskukset myöntävät tämän osan vanhan lain mukaisille kalastusalueille, jotka hoitavat kalatalousalueiden tehtäviä siirtymäkaudella ennen uuden lain mukaisten kalatalousalueiden muodostamista.

Loput varoista kohdennetaan vuonna 2017 valtiolle ja Metsähallitukselle kalastonhoitomaksun kannosta aiheutuvien menojen maksamiseen (700 000 €) ja kalatalouden rekistereistä aiheutuviin menoihin (125 000 €). Maksun kannosta aiheutuvat kulut koostuvat lähinnä Metsähallitukselle tehtävän hoitamisesta aiheutuvista menoista (tiedotus, mainonta, neuvonta, järjestelmän ylläpito ja kehitys ym.). Lisäksi maksulla tuotetaan uusi Suomulehti, joka jaetaan ensimmäistä kertaa vuonna 2017 niille, jotka ovat maksaneet koko vuoden kalastonhoitomaksun. Vuonna 2017 rekistereistä aiheutuvat menot koostuvat uuden kalastuslain mukaisen kalataloushallinnon tietojärjestelmän kehittämisestä.

Kalakantojen ja kalastuksen seuranta – näkemyksiä ja kehittämistarpeita tulevien kalatalousalueiden seurantojen järjestämiseen

VUONNA 2016 VOIMAAN TULLEEN KALASTUSLAIN MUKAISESTI KALAVAROJEN KÄYTÖN JA -HOIDON TULEE PERUSTUA PARHAASEEN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAAN TIETOOON. ISO OSA TIEDON HANKINNASTA, KÄSITTELYSTÄ JA HOIDON TOIMEENPANOSTA TULEE UUSIEN KALATALOUSALUEIDEN TEHTÄVÄKSI KOROSTAEN NIIDEN VASTUUTA KALAVAROJEN KESTÄVÄN KÄYTÖN JA HOIDON JÄRJESTÄMISESSÄ.

Keski-Suomen Kalatalouskeskus selvitti yhdessä Jyväskylän yliopiston ja Luonnonvarakeskuksen kanssa kalastusalueiden isännöitsijöille suunnatulla tiedustelulla kalastusalueiden alueilla tehtävää kalakantojen ja kalastuksen seuranta- ja toiminnan kustannusrakennetta. Selvitys oli osa maa- ja metsätalousministeriön rahoittamaa Kalavara – Seurantapalvelut huippukuntoon -hanketta. Tiedustelun tarkoituksena oli saada selkeä näkemys kalakantojen ja kalastuksen seurannasta, seurantaan käytetyistä menetelmistä ja taloudellisista resursseista sekä valmiuksista toteuttaa seuranta kalastuslain edellyttämällä tavalla. Tiedustelun kohdejoukon muodostivat Pohjois-Savon ELY-keskuksen Järvi-Suomen kalatalouspalveluiden alueella toimivat kalastusalueet.

Kalastusalueet tekevät paljon seurantaa – aktiivisuudessa eroja

Tiedustelun tulosten perusteella kalastuksen ja kalakantojen seuranta tehdään Järvi-Suomen kalastusalueilla melko paljon käyttäen monipuolisesti eri seurantamenetelmiä. Hieman yli puolella alueista on käytettävissä tietoa kalastajien määrästä sekä jonkinlaista tietoa eri pyydysten pyyntiponnistuksesta ja kalakantojen rakenteesta. Sen sijaan tietoa kokonaissaaliista tai kalakantojen runsaudesta on harvemmin käytettävissä. Tehdyistä seurannasta hieman yli puolet on ajallisesti riittävän tuoretta käytön ja hoidon suunnittelun ja toteuttamisen kannalta. Yleisimmin seuranta on tehty koekalastuksin, keräämällä saalisnäytteitä ja tekemällä kalastustiedusteluja. Myös vaelluskalakantojen seuranta on tehty kalastusalueilla melko aktiivisesti käyttäen monia eri menetelmiä.

Tulokset kuitenkin osoittivat, että seuranta-aktiivisuudessa on suuria eroja kalastusalueiden välillä. Osalla alueista on käytettävissä hyvin kattavat tiedot kalastuksesta ja kalakantojen tilasta, ja niitä käytetään toiminnan ohjaamiseen. Osalla alueista seurantoja tehdään melko vähän eikä paikallinen seurantatieto näyttele kovin suurta roolia toiminnan ohjaamisessa. Toiminta-aktiivisuuden eroja selittävät alueiden erilaiset vesistöt. Aktiivisimmilla kalastusalueilla on suuria järviä, joissa on runsaasti niin kaupallista kuin vapaa-ajan kalastusta sekä kalataloudellisia velvoitetarkkailuja, ja näin ollen myös enemmän tarvetta sekä taloudellisia resursseja seurannan toteuttamiseen.

Resurssit huolenaiheena

Vastaajat pitivät taloudellisten resurssien vähyyttä suurimpana ongelmana seurantojen järjestämiselle. Myös käytössä olevien varojen käyttäminen seurantaan koettiin ongelmalliseksi, sillä yleensä on totuttu tekemään jotain konkreettisempaa. Lisäksi hajanainen päätöksenteko ja tiedon heikko kulkeutuminen sekä heikko ohjausvaikutus vaikeuttavat vastaajien mukaan toimintaa. Suuri osa vastaajista näki, että kaikkien osapuolten kalastajista valtioon tulisi osallistua seurantojen rahoittamiseen.

Kalastusalueiden toimijoilla on paljon seurantaan liittyvää osaamista, mutta lisäohjeistusta tarvitaan toiminnan

tehostamiseksi vastaamaan kalastuslaissa määriteltyjä tavoitteita. Rajallisten resurssien vuoksi käytettyjen seurantamenetelmien kustannustehokkuuden arviointiin ja seurantatoimien toteuttamisen ajalliseen suunnitteluun tulee jatkossa kiinnittää entistä enemmän huomiota. Tulevissa kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmissa tulee esittää kalastuksen kehittämis- ja edistämistoimenpiteitä ja näitä koskeva tavoitetilä. Oikein kohdennetun seurannan tulosten avulla voidaan arvioida tavoitetilän toteutumista.

Yhteistyöryhmillä tärkeä rooli

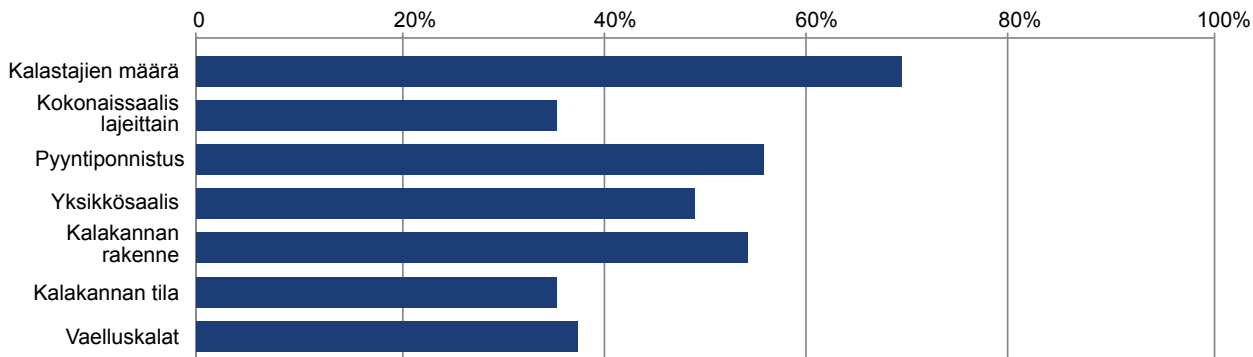
Isännöitsijät pitivät yhteistyön lisäämistä tärkeänä erityisesti seurantojen ja raportoinnin yhtenäistämässä sekä istutusten tuloksellisuuden ja säätelypäästösten toimivuuden tarkastelussa. Alueelliset kalatalouden yhteistyöryhmät ovat jatkossa tärkeässä roolissa toimijoiden välisen yhteistyön ja tiedon kulun lisäämisessä. Myös kalastusalueiden muutos suuremmiksi kalatalousalueiksi lähtökohtaisesti parantaa seurantojen järjestämismahdollisuuksia ja tehostaa toimintaa, mutta toisaalta toiminta voi keskittyä entistä enemmän tärkeimmiksi koetuille vesialueille.

Toimintaa voidaan tehostaa ottamalla olemassa olevat tietoresurssit jatkossa laajemmin käyttöön, ja osin hajallaan olevien tulosten yhteen vetämiseen tulee kiinnittää enemmän huomiota. Esimerkiksi velvoitetarkkailut tuottavat runsaasti tietoa, mutta niistä saatavaa tietoa hyödynnetään tällä hetkellä melko vähän. Tulevaisuudessa Luonnonvarakeskuksen keräämät sisävesien kaupallisten kalastajien saalistiedot, jotka muodostavat tärkeän ajantasaisen tietolähteen esimerkiksi kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien laatimista varten.

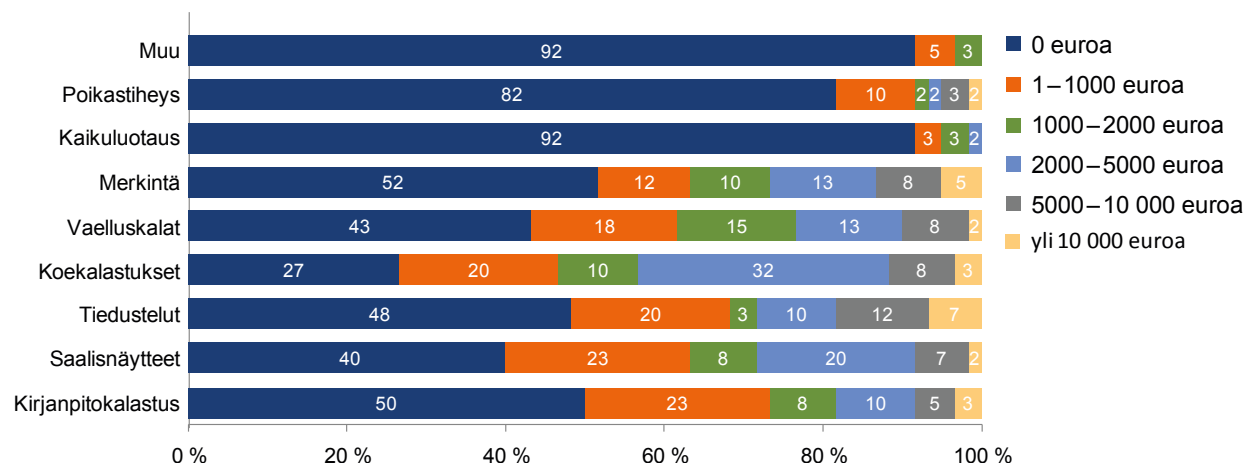
Kalastuslain edellyttämän tietoperäisen kalastuksenohjauksen toteutumisen kannalta kalatalousaluetasolla keskeisiä kysymyksiä ovat riittävät taloudelliset resurssit seurantatiedonhankintaan ja eri toimijoiden osaamisen varmistaminen. Vaikka ammattitaitoiset toimihenkilöt osaavat hoitaa seurantoja käytännössä, myös kalatalousalueen aktiivisten jäsenten ymmärtämystä seurantojen merkityksestä pitää lisätä, jotta seuranta koetaan mielekkääksi ja tuottavaksi.

Hankeraportti luettavissa kokonaisuudessaan Keski-Suomen Kalatalouskeskuksen nettisivuilta www.kskalatalouskeskus.fi/

Hanke sai avustusta kalastonhoitomaksuvaroista

Kalastusalueilla käytettävissä oleva tieto kalastuksesta ja kalakannoista Järvi-Suomen kalatalouspalveluiden alueella.

Kalastusalueiden alueella seurantoihin käytetty keskimääräinen rahamäärä viimeisen viiden vuoden aikana Järvi-Suomen kalatalouspalveluiden alueella. Luvut palkeissa kertovat kunkin seurantamuodon %-osuuden vastauksista.

Vesa Ruusilasta uusi maa- ja metsätalousministeriön erätalouspäällikkö.

FT Vesa Pekka Ruusila nimitettiin erätalousneuvoksen virkaan maa- ja metsätalousministeriöön. Ruusila siirtyy maa- ja metsätalousministeriöön Luonnonvarakeskuksesta, jossa hän on toiminut asiantuntijapalveluiden johtajana. Ruusila työskenteli RKTL:ssä (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos) riistan- ja porontutkimuksen tutkimusjohtajana vuodesta 2006 lähtien. Lisäksi hän on toiminut muun muassa Suomen Akatemian tutkijatohtorina, tutkijana Turun yliopistossa sekä RKTL:n hirvitutkijana. Hän on myös Suomen Riistakeskuksen hallituksen jäsen.

1. Lyhyt kuvaus itsestäsi.

Olen 48-vuotias ja koulutukseltani eläintieteilijä. Siirryin maa- metsätalousministeriöön helmikuun alussa, taustalla ovat tutkimuksen ja tutkimushallinnon tehtävät Turun yliopistossa, RKTL:ssä ja Lukessa. Perheeseen kuuluvat vaimo ja kaksi kouluikäistä lasta.

2. Harrastatko kalastusta?

Kesäisin, lähinnä loma-aikaan harrastan vetouistelua ja verkkokalastusta.

3. Kalastus on yksi suomalaisten yleisimpiä luontoharrastuksia. Miltä näyttää sen tulevaisuus ja mihin tulisi panostaa nuorten aktivoimiseksi harrastuksen pariin?

Uskon vahvasti kalastuksen tulevaisuuteen. Kalastuksessa yhdistyvät suomalaisille tärkeät luonnossa liikkuminen, luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen ja monipuolinen, korkealaatuinen ruoka. Koulujen ja nuorten kanssa tehtävä työ on avainasemassa suomalaisen kalastuskulttuurin jatkuvuuden säilyttämisessä. Nuorena saatua kipinää ja innostusta kalastukseen on mahdollisten ruuhkavuosienkin tauon jälkeen helpompi jatkaa – nyt tehtävän työn merkitys korostuu pitkällä aikavälillä.

4. Kalatalouden aluehallinto muuttuu vuonna 2019. Millaisena näet alueellisen kalataloushallinnon tulevaisuuden 2020-luvulla?

Maakuntaudistus on todella merkittävä rakenteellinen muutos. Vaikka kaikkia uudistukseen liittyviä vuorovaikutuksia emme välttämättä vielä näe, uskon että niin kalataloushallinnon lakisääteiset tehtävät kuin kehittäminenkin toimivat myös jatkossa. On tärkeä nähdä myös tämän muutosvaiheen yli ja pitää mielessä ekologisen, sosiaali-

sen ja taloudellisen kestävyuden tavoitteet ja periaatteet, jotka läpileikkaavat kalataloushallinnon toimintaa myös jatkossa. Myöskään uuden kalastuslain tavoitteet ja henki eivät katoa rakenteiden muutoksessa.

5. Olet toiminut mm. riistantutkimuksen parissa. Metsästystä ja kalastusta harrastavat useasti samat henkilöt, mutta toimintatavat riista- ja kalakantojen hoidossa ovat erilaisia. Olisiko sinulla mielessä hyviä käytäntöjä, joita voisi soveltaa kalavarojen hoitoon?

Pidän avainasemassa paikallisten toimijoiden, kalastusalueiden ja osakaskuntien, motivointia ja aktiivista otetta oman alueensa kalavarojen hoidossa ja kestävässä hyödyntämisessä. Tämä edellyttää alueille tukea ja työkaluja sekä toimivia esimerkkejä hyvistä käytännöistä.

On aika tyhjentää työhuone

PITKÄN AIKA OMASSA KÄYTÖSSÄ OLLEEN, MINKÄ TAHANSA TILAN TYHJENTÄMINEN ON ANTOISAA, NIIN MYÖS TYÖHUONEEN. LÖYTYY PALJON MM. ASIAKIRJOJA, MUISTIINPANOJA, JOTKA TUOVAT MUKAVASTI MIELEEN MENNEITÄ TAPAHTUMIA. ASIAT TUNTUVAT VÄHÄN AIKAA JOPA TÄRKEILTÄ, KUNNES PARI PÄIVÄÄ PAPERIEN ROSKIKSEEN HEITON JÄLKEEN ASIAT OVATKIN JO UNOHTUNEET. MENNEIDEN TAPAHTUMIEN SIJAAN KANNATTAAKIN KATSOA KOHTI TULEVAA.

Tulevaisuutta ennakoitiin myös silloin kun kalataloushallinnolle rakennettiin ennakkoluulottomasti uusi organisaatio, yli maakuntarajojen, parisen vuotta sitten. Henkilöstön määrä on jo vähentynyt mutta siitä huolimatta asiakkaat ovat saaneet edelleenkin palvelunsa. Toki nyt ollaan palvelujen toimivuuden suhteen kriittisellä rajalla. Arvelen kuitenkin henkilökunnan hyvällä työmotivaatiolla olevan tärkeä rooli työruuhkien purkamisessa. Byrokraatiaa on onnistuttu hieman karsimaan. Toivottavasti alueellinen kalataloushallinto ei joudu lyhyen jakson jälkeen palamaan entiseen maakuntatason rakenteeseen. Kalataloushallinto voidaan järjestää jouhevimminkin yhtä maakuntaa laajempina kokonaisuuksina, ylläpitäen tarvittavat palvelut ja säästäten veroeuroja.

Rahaa kannattaa panostaa mieluummin kalakantoihin ja kalatalouspalvelujen kehittämiseen kuin hallintorakenteisiin, sekä vapaa-ajankalastuksessa että elinkeinokalataloudessa. Olen ollut aktiivisesti mukana Vuoksen vesistöalueen uhanalaisten kalakantojen hoitotyössä yli 30 vuotta ja koen, että rahoitusta ei ole vielä saatu

kuntoon. Norpansuojeluresurssit lienevät moninkertaiset harjus-, nieriä-, taimen- ja järvilohikantojen hoidon yhteiseen resurssiin verrattuna. Vaikka norppa ei ole mainituista lajeista uhanalaisin. Uhanalaisten kalakantojen hoito vaatii suunnitelmallisuutta ja pätevälle toimijalle annettua johtamisvastuuta ja resursseja. Tämä on ollut iso puute joka on vaikeuttanut olemassa olevien ohjelmien toimeenpanoa. Aikaa on mennyt hukkaan mm. toimijaverkostoon sisäiseen nahisteluun ja organisaatioiden omaan edunvalvontaan.

Uskon Suomen sisävesien kalatalouden myönteiseen kehitykseen, kunhan alan ammattilaisille vain annetaan riittävät toimintaedellytykset sen sijaan että kalahallintoa keinoitekoisesti yritetään istuttaa rakenteisiin, joihin ei ole mitään asiallisia perusteita. Kalataloushallinto on toimiva vain yhtenä kokonaisuutena, kattaen sekä vapaa-ajankalastuksen että elinkeinokalatalouden. Hallinnon painopiste on uhanalaisten lajien hoidosta huolimatta kalatalouden elinkeinojen kehittämisessä.

Kalataloushallinnossa minulle tuli palvelua tasan 33 vuotta. Siitä ajasta haasteellisimpia aikoja olivat 17 vuotta kalatalouspäällikkönä. Haasteellinen oli myös ensimmäinen työviikkoni kesäkuun alussa 1984, jolloin samalla viikolla hoidin hieman uutta työtehtävääni, osallistuin kertausharjoituksiin ja lopulta pääsin sieltä kesken pois, osallistumaan ensimmäisen lapseni synnytykseen.

Kiitos kaikille yhteistyökumppaneille eri puolilla Suomea!

Veli-Matti Kaijomaa

Hankerahoituksen mahdollisuudet kannattaa hyödyntää

TEKSTI: TEEMU HENTINEN

Kahdessa Euroopan unionin osarahoittamassa hankkeessa on saatu rahoitusta yli 1 000 000 € Etelä-Savon kalastuksen ja kalavesien kehittämiseen. Yhteistyöhankkeissa rahoittajina ovat olleet EU-ohjelmat, kunnat, kalastusalueet, maakuntaliitto, ELY-keskus ja Metsähallitus. Vuosina 2011–2014 Kestävän kalastuksen ja luontomatkailun kehittämishanke oli suuruudeltaan yli 620 000 € ja vuosina 2017–2020 Vetovoimaa maaseudulle verkostoitumalla ja yhteistyöllä -hankkeen kustannusarvio on 430 000 €.

Kalatalouden kehittämiseen on saatavilla rahoitusta, kun rahoitusta ja hankesuunnitelmaa valmistellaan yhteistyössä. Eri ohjelmien rahoitusmahdollisuuksista kannattaa kysyä rahoitusta myöntäviltä organisaatioilta tai hyödyntää paikallisia hankeaktivaattoreita. Hankehakijalla on oltava riittävä asiantuntemus, järjestelmät ja resurssit hankkeen toteuttamiseen.

Osakaskuntien yhdistymiset onnistuneet

Kalastusmahdollisuuksien, lupamyynnin ja maaseudun kehittämistä hidastaa mm. vesialueen omistuksen pirstaleisuus. Vesialueen omistajat sekä maaseudun ja kalatalouden toimijat tiedostavat ongelman, mutta ongelmaan ei ole nopeita ratkaisuja. Osakaskuntien yhdistäminen etenee hitaasti ilman hanketoiminnan apua. Etelä-Savossa kokeiltiin vuosina 2013–14 kestävän kalastuksen ja luontomatkailun kehittämishankkeessa, pystyisikö hanketointa edistämään osakaskuntien yhdistämistä. Puulalla 81 osakaskuntaa yhdistyi ja muodostettiin kolme suurta osakaskuntaa.

Hankkeesta saadut kokemukset olivat kaikkien osapuolien kannalta vain positiivisia ja niiden innoittamana aloitettiin uuden suurhankkeen valmistelu. Hankkeen päätavoitteeksi asetettiin, että kalavesiä yhdistettäisiin niillä alueilla, jossa osakaskunnat suhtautuvat yhdistämiseen myönteisesti. Hankerahoituksella kehitettäisiin uusien osakaskuntien toimintaa, lupamyyntiä ja markkinointia sekä sähköisiä palveluja ja tiedotusta.

Hankevalmisteluun on varattava aikaa ja resursseja

Vetovoimaa maaseudulle verkostoitumalla ja yhteistyöllä -hankesuunnitelmaa valmisteltiin jo vuonna 2014 ja yhteistyötahojen kanssa käytiin neuvotteluja hankkeen tarpeellisuudesta. Keskeistä hankevalmistelussa oli selvittää rahoitus- ja kehittämisohjelmien sekä maakuntaohjelman linjaukset. Kalastuksen ympärille rakentuvien palvelujen hyödyntäminen luontomatkailussa, yritystoiminnassa ja vetovoimatekijänä on myös Etelä-Savon maakuntaohjelman tavoitteita. Maaseuturahasto valikoitui selvitettyjen EU-ohjelmien joukosta mahdolliseksi rahoituslähteeksi.

Hankevalmisteluun on varattava aikaa, koska matkalla on aina mutkia, niin myös meidän yhteistyöhankkeissamme. Osakaskuntien yhdistäminen vaatii paljon osakastietojen selvittämistä, paikkatieto- ja karttaohjelmien käyttämistä sekä kalataloudellista osaamista. Aluksi hankkeen hallinnoijaksi ei löytynyt riittävän vahvaa organisaatiota, joka omistaisi tarvittavat järjestelmät ja taloudelliset resurssit. Neuvottelut johtivat siihen, että Metsähallitus lupautui hankehakijaksi. Hankevalmistelu jatkui ja rahoituspäätös saatiin lokakuussa 2016. Hanke alkoi 1.2.2017 ja kestää 3 vuotta. Hanke- ja rahoitusvalmistelua tehtiin kahden vuoden ajan. Hankerahoituksen hakeminen vaatii aikaa ja riittäviä resursseja, mutta tarjoaa erinomaisia mahdollisuuksia kehittää oman alueen kalataloutta ja vetovoimatekijöitä.

Rahat pintaan! Tietoa vesistöjen kunnostuksen rahoituksesta koottu uudelle sivustolle

Rahatpintaan.fi -sivusto on tarkoitettu työkaluksi kaikille, joilla on ajatus, tarve tai suunnitelma vesistöjen kunnostamiseen ja ylläpitoon. Sivuille on koottu perustiedot yli kahdestakymmenestä rahoituslähteestä.

Hankkeet voivat liittyä käytännön kunnostustoimien lisäksi esimerkiksi valuma-alueiden ravinnekuormituksen vähentämiseen. Hakijat voi olla muun muassa kuntia, yhdistyksiä, säätiöitä, oppilaitoksia ja osakaskuntia.

Useimmat hankkeet toteutetaan yhteistyössä, joten rahatpintaan.fi -sivuille kootaan myös tietoa hankekumppanin hakemisesta.

Sivuston ovat toteuttaneet Uudenmaan ELY-keskus, ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus osana vesien- ja merenhoidon viestintää. Vesienhoidon päämäärä on pinta- ja pohjavesien hyvä tila.

Suomen suurin osakaskunta on muodostumassa Puulalle Etelä-Savoon

ETELÄ-SAVON MAAKUNTAJÄRVELLÄ PUULALLA OSAKASKUNTIEN YHDISTÄMINEN ETENEE VAUHDILLA, KUN KESKI-PUULALLE ON MUODOSTUMASSA SUOMEN SUURIN OSAKASKUNTA, PINTA-ALALTAAN 16 000–20 000 HA.

Keski-Puulalla on tällä hetkellä 24 osakaskuntaa ja yhdistymishankkeen jälkeen enää 3–5 osakaskuntaa. Keväällä myönteisen päätöksen yhdistymisestä on tehnyt 19 osakaskuntaa (15 000 ha) ja kokoukset jatkuvat vielä touko-kesäkuussa 2017. Kaikki myönteisen päätöksen tehneet osakaskunnat päätyivät yksimielisiin päätöksiin. Kielteisen päätöksen yhdistämisestä on tehnyt ainoastaan kaksi osakaskuntaa. Osakaskuntien yhdistäminen etenee myös pohjoisella Haukivedellä ja Kyyvedellä. Kyyvedelle muodostuu lähes koko järven kattava osakaskun-

ta (noin 13 000 ha), kun 23 osakuntaa ovat päättäneet yhdistymisestä. Haukivedelle on muodostumassa yli 5 000 ha uusi yhtenäinen osakaskunta.

Osakaskuntien yhdistämistä auttaa maaseuturahaston osarahoittama Vetovoimaa maaseudulle verkostoitumalla ja yhteistyöllä -hanke mm. selvittämällä vesialueen omistusta ja järjestämällä osakaskuntien kokouksia sekä käymällä neuvotteluja vesialueen omistajien kanssa. Hanke on Metsähallituksen, ELY-keskuksen, kuntien ja kalastusalueiden yhteistyöhanke, joka käynnistyi helmikuussa 2017 ja jatkuu vuoteen 2020. Osakaskuntien yhdistämisestä hyötyvät kalastajat, osakaskuntien osakkaat ja kiinteistöjen omistajat, kun kalastusmahdollisuudet kasvavat ja kiinteistöjen arvot nousevat.

Suomu ilmestyy

SUOMU ON UUSI LEHTI SUOMALAISILLE KALASTAJALLE. LEHTI ILMESTYY KERRAN VUODESSA JA JAETAAN KEVÄÄSTÄ SYKSYYN MAKSUTTA NIILLE KALASTAJILLE, JOTKA OVAT KULUVAN VUODEN AIKANA MAKSANEET KALASTONHOITOMAKSUN KOKO VUODEKSI. LEHDEN MUKANA TULEE PALJON TOIVOTTU KALASTUSKORTTI.

Kalastaja saa lehden kotiin kannettuna maksun suorittamista seuraavan kuukauden viimeisenä torstaina. Esimerkiksi jos kalastaja maksaa kalastonhoitomaksun toukokuussa, hän saa lehden kalastuskortteineen kesäkuun viimeisenä torstaina. Jakelua jatketaan loka-kuuhun saakka. Lehden saamiseksi kalastonhoitomaksun ostamisen yhteydessä ilmoitetun osoitteen tulee olla oikein. Lehti jaetaan vain koko vuoden kalastonhoitomaksun lunastaneille, ei vuorokauden tai viikon mittaisista luvista. Lehti ei ole irtomyynnissä.

Suomu-lehteä julkaisevat maa- ja metsätalousministeriö, Metsähallitus, Lapin, Varsinais-Suomen ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Luonnonvarakeskus, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry, Kalatalouden Keskusliitto ja Suomen sisävesiammattiikalastajat ry.

Tietoa Pirkanmaan kuhista

Pirkanmaan 12 järvellä tehdyssä laajassa 3-vuotisessa hankkeessa tarkasteltiin kuhan lisääntymisen ajoittumista ja kalojen kasvua. Kuhatutkimus toteutettiin kahdeksan Pirkanmaan kalastusalueen yhteishankkeena, ja sen käytännön toimenpiteistä vastasivat Pirkanmaan Kalatalouskeskus ja Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys yhteistyössä alueen kalastajien kanssa. Hanketta rahoittivat kalastusalueet ja ELY-keskuksen Järvi-Suomen kalatalouspalvelut kalastonhoitomaksuvaroista.

Kuha on merkittävin kalalaji monilla Pirkanmaan järvillä virkistys- ja kotitarvekalastuksen sekä kaupallisen kalastuksen kannalta. Lämpimät kesät 2010-luvulla ovat tuottaneet vahvoja kuhavuosisilukoita pyynnin kohteeksi. Erityisesti hellekesänä 2010 syntynyt ikäluokka näkyy vahvana järvillä. Yksi "supervuosisilukka" on monta kalastuskautta pyynnin kohteena ja tuottaa runsaan kokonaisuuden.

Tutkimustulokset julkaistiin valtakunnallisessa seminaarissa Tampereella 18.5.2018.

Lisätietoja

www.kuhamaa.fi/kuhaseminaari

Kuva: Veli-Matti Paananen

Varo rapuruttoa – jokiravun tulevaisuus edellyttää huolellisuutta

RAPURUTON LEVIÄMINEN ON YKSI SUURIMMISTA JOKIRAVUN TULEVAISUUTTA UHKAAVISTA TEKIJÖISTÄ. HUOLELLISELLA TOIMINNALLA VOIT VÄHENTÄÄ RAPURUTON LEVIÄMISEN RISKIÄ.

Koesumputus on halpa ja helppo keino testata rapuvesi. Se kertoo konkreettisesti vesistön sopivuuden ravulle ja mahdollisen rapuruton esiintymisen vesistössä. Sopiva raputiheys sumpuissa on 5–10 rapua/m². Sumpun voi tehdä esim. katiskasta sulkemalla sen nielu kokonaan. Ravuille tehdään sumpuihin suojapaikkoja ja niitä ruokitaan horsmilla, nokkosilla tai lepän lehdeillä. Rapujen kuntoa tulee seurata vähintään 3–4 viikkoa. Jos ravuissa ei esiinny kuolleisuutta, voi vesistöön aloittaa ravun siirtoisutukset. Rapujen istuttaminen vaatii aina ELY-keskuksen luvan.

Muutamit toimet auttavat seuraavasti:

1. Vältä ravustus- ja kalastusvälineiden siirtämistä vesistöjen välillä. Älä siirrä kalastus- tai ravustusvälineitä vesiin ennen kuin olet desinfioinut ne perusteellisesti.
2. Älä sumputa rapuja kuin niissä vesissä, joista olet ne pyydystänyt. Sumppuravut voivat levittää rapuruttoa ja ne karkaavat helposti.
3. Käytä vain ravustusvedestä pyydettyjä syöttikaloja. Jos syötit ovat muusta kuin ravustusvedestä, pakasta ne ennen käyttöä (vähintään 4 päivää -20C pakkasessa).
4. Täpläravun istuttaminen on EU:n määräysten mukaan nykyisin kokonaan kielletty. Täpläravut kantavat usein rapuruttoa ja ovat siten sen levittäjiä.

Rapurutto uhkaa kotimaisen jokiravun kantoja

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

ELY-kalatalouspalvelut/Järvi-Suomi
Pohjois-Savon ELY-keskus

ELY-keskus on kalatalousasioista vastaava
alueviranomainen.

Pohjois-Savon ELY-keskus vastaa Järvi-Suomen ka-
lataloustehtävistä Pohjois-Savossa, Etelä-Savossa,
Pohjois-Karjalassa, Keski-Suomessa, Pirkanmaalla,
Kanta-Hämeessä ja Päijät-Hämeessä.

Sähköpostiosoitteet:

etunimi.sukunimi(at)ely-keskus.fi

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kallanranta 11
PL 2000, 70101 KUOPIO
www.ely-keskus.fi

Hämeenlinnan toimipaikka

JORMA KIRJAVAINEN

johtava kalatalousasiantuntija
puh. 0295 025 059

JARI PELKONEN

kalatalousasiantuntija
puh. 0295 025 085

Tampereen toimipiste

HANNU SALO

kalastusbiologi
puh. 0295 025 095

Jyväskylän toimipaikka

TUULA KOPONEN

kalataloustarkastaja

MARI NYKÄNEN

kalastusbiologi
puh. 0295 024 581

VELI-MATTI PAANANEN

kalatalousasiantuntija
puh. 0295 024 582

MATTI SIPPONEN

yksikön päällikkö
puh. 0295 024 600

Joensuun toimipaikka

HELI PEURA

kalatalousasiantuntija
puh. 0295 026 088

TIMO TURUNEN

kalastusbiologi
puh. 0295 026 112

Kuopion toimipaikka

MAIJA KILPELÄINEN

kalataloustarkastaja
puh. 0295 026 578

KARI KOSUNEN

kalatalousasiantuntija
puh. 0295 026 585

TIMO TAKKUNEN

johtava kalatalousasiantuntija
puh. 0295 026 626

Mikkelin toimipaikka

SARI HIMANEN

rahoitussihteeri
puh. 0295 024 039

TEEMU HENTINEN

kalastusbiologi
puh. 0295 024 037

SEPPO REPONEN

kalatalousasiantuntija
puh. 0295 024 078

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**Mikäli haluat Uutisryssä sähköpostiisi
tai sähköpostiosoitteesi on muuttunut,**

ilmoita siitä kalataloustarkastaja Maija Kilpeläiselle
majja.kilpelainen@ely-keskus.fi

NÄKYMÄ | KESÄKUU | 2017

UUTISRYSSÄ 1/2017

**ELY-KALATALOUSPALVELUT | JÄRVI-SUOMI
KALATALOUSYKSIKÖN TIEDOTUSLEHTI 1/2017**

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Järvi-Suomen kalatalouspalvelut

Taitto:KEHA-keskus | Kansikuvat:Veli-Matti Paananen | Paino:Juvenes Print

www.doria.fi/ely-keskus.fi | www.ely-keskus.fi

UUTISRYSSÄN TOIMITUS

Päätoimittaja Hannu Salo

ELY-Kalatalouspalvelut / Järvi-Suomi

Puh. 0295 025 095

hannu.salo@ely-keskus.fi